

Abstrakt

Cílem diplomové práce „Identifikace s matkou u pacientek s mentální anorexií“ je zmapovat vývojový kontext vzniku mentální anorexie u pacientek ženského pohlaví v souvislosti s utvářením vztahů k nejbližším pečovatelům a s detailním zaměřením na vztah dcery s matkou. Teoretická část nabízí průřez psychoanalytickými teoriemi, které se specificky zabývají tímto procesem. Jde zejména o teorii objektivních vztahů, teorii citové vazby, či nejnovější teorii mentalizace. Výchozím předpokladem celé práce je samotná femininita a věk pacientek, kdy období dospívání a ženské pohlaví patří mezi hlavní rizikové faktory pro rozvoj onemocnění mentální anorexií a podílí se na vzniku disproporce mezi mužskými a ženskými pacienty. Podrobněji je pak popsán koncept identifikace mezi dcerou a matkou v rámci separačně-individuačního procesu jak v raném dětství, tak právě v průběhu adolescence.

Empirická část se zaměřuje na detailní prozkoumání vztahů pacientky k primárním pečovatelům a nejbližšímu okolí od dětství až do dospělosti a faktory podílející se na rozvoji onemocnění. Prostřednictvím polostrukturovaného hloubkového rozhovoru sleduje klíčové momenty psychosociálního vývoje u čtyř respondentek, přičemž se blíže věnuje především vztahu s matkou. Pomocí interpretativní fenomenologické analýzy pak dopodrobna analyzuje jednotlivé výpovědi.

Výsledky této práce poukázaly na dysfunkčnost rodinných vztahů u všech respondentek, nedostatečnou rodičovskou podporu a silné citové odcizení s rodiči, zejména s matkou. Jako hlavní oblasti byly identifikovány především nedostatek společně tráveného času, osamělost, nezájem a nedostatek pochopení a empatie. Výrazně narušený vztah s matkou a její odtažitý přístup může být překážkou adekvátnímu individuačně-separačnímu procesu dcery a rozvoji dostatečně silné identity v průběhu dospívání. Právě jejich důsledkem může být mimo jiné rozvoj mentální anorexie.